МИЌАЕЛЕ Р́ӘШИД

ШӘ́ДӘ

АЙАСТАН"

МИК'АЕЛЕ Р'ӘШИД

WӘ'ДӘ

НӘШИРӘТА «ҺАЙАСТАН»
ЕРЕВАН, 1966

Միքայել Ռաշիդ

Ժամանակ

(Քրդերեն)

«Հայաստան» հրատարակչություն
Երևան, 1966

Микаэле Рашид

Время

(на курдском языке)

Издательство „Айастан"
Ереван, 1966

WӘ'ДӘ

ДЬЛО

Мьн хәWнәк ди—ә'мьр буйә ә'дьли,
Һатьн сери бәхт-мьразе һәр дьли,
Дьнйа буйә гӧльстана хәмьли.

Ле тӧ, дьло, һеса нәбә, һе зуйә,
Әw гьшк, чь кӧ мьн дит, тәне хәwн буйә,
Хәwн жи мина ә'wра һатйә у чуйә.

Дьнйаеда һәла һәнә щәнг у qал,
Һәла дьгрин гәләк к'ӧлфәт, гәләк зар',
Һәла һәнә мәрве бе кал у бе мал.

Һәла чьqас негр у ә'рәб, к'ӧрде жар
Дьп'әр'ьтьн, дькьн һәWар, зарә-зар
Дәсти зӧлме дь нав кале тәнгәзар.

Дьло, чьqас дьле тәмьз у кәлал
Дьнйаеда ньһа дькьн щәнг у qал
Бона әмре аза, сәрбәст у дәлал.

Жь wәлате хwәйи аза, бәхтәwар
Тӧ жи бой wан бьбә һәвал, кӧмәкдар,
Та бой гьшка бе рожа нур, азадар.

1963

EZDIKI.COM

Ч'ӘМ ДЬК'ЬШӘ

Ч'әм дьк'ьшә бь лəз у бəз,
Дорбəре Ww гьшк баг у рəз,
Мьн сöалкьр жь чəме лəз:

— Чьма лəзи, чь дьбəзи,
Кö дьбəзи, чь дьхwəзи?
Ща тö бежə, чəме ə'зиз.

Ч'әм дьк'ьшә у п'ел дьдə,
Бəза хwəда чьqас р'ъндə,
Əw дьк'ьшə, хəбəрдьдə:

— Əз дьтьр'сьм бьсəкьньм,
Əз дьтьр'сьм бьсəqьр'ьм,
Əз нахwəзьм гəни бьбьм.

Əз дьхwəзьм к'аре биньм,
Əз тем—баг у зəви шиньн,
Лил, щьмщьмə бой мьн ниньн.

Чӏэм дькъшэ бь лэз у бэз,
Дорбэре ѡи гьшк баг у рэз,
Дора мьнэ, чь бежьм эз?

Эз дьхѡэзьм öса бьжим,
Бь эмрэки öса тьжи,
Чаѡа дьжи эв чэме жир.

Бой мьн эмре hеса, бэтал
Ѡе мьрьнбэ, дэрба хэдар,
Ль ве дэѡра мэ алтьндар.

1963

* * *

Ишәв сәр бажер баран дьбарә,
Дьбә кәтани сьбе бьбарә.
У баран ишәв, чаwа кәвани,
Һәр дәра цьшо соqaq у хани,
Дьшо у дьбә qьрежа мәһа,
Кӧ зьвьстане топ буйә дьһа.

Бьла дьнеда ль кәму Wара
Баранәкә гӧр у хwәш бьбарә,
Бьбарә, бьшо Wан qәйде qьреж,
Кӧ бунә хәта бь qӧрне дьреж,
Сӧр—зьвьстане жь дьне һьлдә,
Wәки һәр дәра бьһар гӧлвәдә.

Пәй баранера һәWа чь хWәшә!

1964

ЧЬМА

Кәму wәлата у кәму дәма
Зар пьрса дьдьн, дьбежьн: «чьма?»
Кӧ чьма һайә, чьма wа нинә,
Һәр пьрсәк хwәра щаба хwә тинә.

Әм мәзьн дьбьн у бәрә-бәрә
Әw пьрса «чьма» бир дькьн гәлә,
Qәй бежи шәрмә ве пьрсе бьдьн,
Дьбежьн:—әW пьрс тәне зар дьдьн.

Дьнеда һәла һәнә дәW у шәр,
Һәла һе гәләк һәнә көл у жәр,
Һәла һе мәрьв һәвдӧ фәм накьн,
Жәр у мәр дькьн әмре хWәйи кьн.

Жь һәв напьрсьн:—кера лазьмә,
Чьма ӧсанә у чь дьхазьн?
Дьбежьн:—qәйде дьне ӧсанә,
Ле чьма? ниве дьне ньзанә.

Кәму wәлата у кәму дәма
Заро дьпьрсьн «чьма» у «чьма»,
Дьпьрсьн, щаба пьрсе дьгәрьн,
Кө гавәке жи әw пешда һәрьн.

Хwәзьл ль дьне ве пьрса аqьл
Мәрьв бьднә һәв у һәвдө сәһкьн,
У һәвдө фәмкьн у бьбьнә к'өлм
Сәр дьнйа нәһәq, кө к'окбьрбә зөлм.

1964

МЕШӘДА

Әз чумә меше һеньк у пърси,
Мешә хәбәрда у жь мьн пърси:
— К'әрәмкә, лао, хwәра бьгәрә,
Бежә, дьнеца чь дә'w у шәрә?
Диса гӧрина топа әз дьбһем,
Әw топ чь дьбен?
Ах, диса шәрә дьнйа сотида?
Диса мәрьва дькӧжьн ида?
Дьнйа чь динә,
Гәло бәс нинә?
Вьра жи, лао, шәр бу wәхтәки,
Чьqас зәлули, чьqас нәпаки
Дьжмьна хwәра анин ван дәра,
Тӧе һе бьбини бьрине дара.
Ле чьqас мәрьв вьр qьрбун бе сущ,
Дәwса хwәлие бәлг сәр wан бун qуч.
Гәло бәс нинә wеранбун, мьрьн,
У чьма мәрьв qьрка һәв дьгьрьн?

Меше мьн әзиз, һал-кәwал һайә:
Мәрьв һәла һе дьжмьне хwәйә.

1965

ҺИРОСИМА

Жь ѠИ чахи бист сал дәрбаз бунә,
Гәләк һавине хѠәш дәрбаз бунә,
Ле әѠ дәрба гьран,
Ле әѠ дәрба хәдар,
Ѡәки бист сал бәре гйһандьн мьн,
Кәта ньһа жи дькӧжә.

1965

ĤӘРКЕ ДӘСТЕ МЬНДАБӘ

Ĥәрке әw шöхöл дәсте мьндабә,
Дәст наләрьзә у дьл рәкм набә,
Әзе wан гьшка, к'е шер' дьхWәзьн,
Ĥьлдьм у бькьм фьръндe мәзьн,
Бьфьръм әзман у дәWса бомба
Жорда бавежьм щәлата, зорба,
Е бәр ĥесьре зарконга кәр' бун,
Ча гöре бьрчи, ча гöре дәвхун,
К'е кö дәрд-кöле дайке дьнйае
Бой хwә кьрьбун канинга шае
У бой к'ижана хуна мәрьва
Дьбу мал у зер' рожа у шәва.

У ĥәрке әW йәк дәсте мьндабә,
Дәст наләрьзә у дьл рәкм набә,
Әзе wан гьшка, к'е шер' дьхWәзьн,
Бькьм боґаза топе пъръмәзьн
У пе wан топа агьркьм бе зар,

Агьркьм әзмин у космоса сар,
Wи әзмани, кӧ кьрьн щәньмә,
Wәки әзман жи рәшбә бона мә,
We космосе, кӧ Wана хwәст бой хwә
Бькьн мәйдана шәра у дәWa.
Ḇьла мәйте wан ль космоса сар
Дора дьнйае бьфьтьльн лал,
Wәки сьлсьләт дина хwә бьдне,
Заньбьн кӧи бун хәзәбе дьне.
Пәй we йәкера мьне бьгота
Кәму qизе нур у кәму хорта:
— Ḥәрке дьхwәзьн,
Р'абьн у сйарбьн фьрьнде мәзьн,
Бьфьрьн бехәм әзмаие сайи,
У чawa хWәйи
Дина хWә бьдьн топа дьнйа мә,
Кӧ буйә щьнәт, ле нә щәньмә,
У ḥуне бежьн:—дьнйа чь башә,
Әмьр чь ширьн у чьqас хWәшә!

1965

* * *

Ӈатә дьне, хьраби кьр
У wеранкьр бажар у гӧнд,
Ч'әве бәнда ӈесьр барин,
У этим ман заре бесущ,
Ч'әм бунә хун у лəз к'ьшйан,
У гӧльстан бун қумьстан,
Ле wəхта əW жь дьне чу,
Ӈəqе Wи бу чер у ньфьр.

1965

БӘРФ

Иро дьбарә бәрфа пешьн,
Зар'отийа мьн те бәр ч'ә'ве мьн.
Әз wа бир тиньм... Бәрф дьбарә,
Һәwа жи хwәшә у нә сарә.
Дьбарә һеди, ә'дьл, ә'дьл,
У дьбә әшq у шабуна дьл.
Әw бәрф т'әмьзә, т'әмьз ча зар',
Мьнр'а ч'ир'ока дьбе бе зар.
Мьн т'ьре дьнйа wәк бәрфа те
Тәмьзә, ә'дьл... О, бьра бе.

Зар'оти мина бәрфа пешьн
Бöһöри у чу. Сал дьбежьн.
У иро диса бәрф дьбарә,
Диса qәрqашә, диса к'öбарә,
Ле сәр wе бәрфе әз ль дьне
Иро дьбиньм р'еч'е хуне,

Чawa бырина ль сэр бэдэн,
У бэрф бэр чэ'ва дьбэ к'эфэн.
Гэло we к'энге дьнйа соти
Т'эмьзбэ ча бэрф, ча зароти.

1964

EZDIKI.COM

СЬЛСЬЛӘТА МЬН

Щаһьлтийа хWә, кӧ щарке дьбә,
Сьлсьлəта мьн шерда дəрбазкьр,
Мə һьнге дьгот. «Лгри We рьндбə»,
Мə ина дькьр.

Сəwдасəра хWəст руе рое бьгрьн,
Qəй ро к'ӧлфət бу ль шəрqа хана,
Кӧ бь чаршəве руе дəлал бьгрьн
Бь сал-зəмана.

Гəлəк тьшт дьхWəст дьжмьне qӧрə,
ƏWи тьре кӧ ль бəр шуре Wи
Хуне бьк'ьшə Wək чəме гӧрə
Бона аше Wи.

Щаһьл-шиWане сьлсьлəта мьн
Тəви баве хWə, бьранге мəзьн
Р'абун чунə шер, чунə бəр дьжмьн,
Wətən хьлазкьн.

Гәләка нәдит кӧба хWә пешьн,
У дә'Wәта хWә гәләка нәкьр,
Мә пе тьрбе хWә–әw гьшк дьбежьн—
Р'йа әмьр вәкьр.

Сьлсьләта мьн hатә ль дьне,
Wәки Wәлате азае шепкә,
Ле шәркьр, Wәки жь дәсте мьрьне
Дьне хьлазкә.

ХWәзьл Wан хорт у qизе бәхтәWар,
Wәки We бьжин, шәрара нәнас,
We чекьн, сазкьн бе хәм у hәWар
Әмре хWәш у хас.

1964

* * *

Сьфтə чаләп'йа, сьфтə бек'омəк,
Qəй бежи йəки нəдьhьшт р'абə,
Ле бона Wи жи р'оке hат дəмəк
Wəхта əW р'абу, гавəк кьр, дӧдӧ,
Паше чу у чу, хWəгӧман, сəрбəст,
У ча кӧлилка бьhаре, дьне,
Жь мале дəрк'əт у чу соqаqе,
Дə, р'е бьдне, р'е, кӧр'е мьн Wе те.

Ӧса жи мəрьв,
Сьфтə чаләп'йа, сьфтə бек'омəк,
Паше чу у чу, хWəгӧман, сəрбəст,
Р'йа qӧр'на бьр'и,
Та hат гьhиштə р'оже мə иро
У həWафьр' бу.

Hун дьбhен, стəйрно,
Мəрьв дьфьр'ə у те бəрбь Wə,
Wəки hун иди тəне нəминьн,
Мəлул нəминьн,
Дə, р'е бьднə Wи.

1964

* * *

Стәйр стәйрера хәбәрдьдә,
Ч'йа чиера хәбәрдьдә.
Тәне хәбәрдьдьн.

Стәйр бь қөрна дьжи тәне,
Ч'йа бь қөрна дьжи тәне,
Тьме тәне, тәне.

Чь башә, кө әз мәрьвьм,
Һәвале мьн тьме пърън,
Төщар тәне ниньм.

1964

* * *

Мьлэт кӧлилке рэнг-рэнгинэ,
У һэр мьлэтэк бина хWэ тинэ.

1964

* * *

Ньзани әв дар чьма бьринә,
На, нәбьринә, көштьнә әв дар,
У речӏа балтә мина бьринә,
Бьрина гьран, бьрина хәдар.

У дара тәне ль бәста фьрә
Дьхwәзә бьжи у шинбә дӏса,
У рӏахьстийә чьqле хWә вьра,
Чьqле we мӏна гӧлие qиза.

Кәс вьра тӧнә, әзьм у әв дар,
У йәк жӣ тӏвә ль әзмане шин,
Дар вьр дьмьрә жь дәрба хәдар,
Ле даркӧж, даркӧж? ӘW хWәрӏа дьжи.
1964

КӘКИМ

Йәки садәбу у йәки рунәрм,
У дьли рәкм бу, мина тә'ве гәрм,
Гӧндда кәким бу, кәкимәки кал,
Исафа гӧнд бу әW мәрве кәлал.
Р'оке нәхWәш к'әт. Шәвәкә тари
Кәтани сьбе баран дьбари.
У We шәва сар жь гӧнде щинар
Минани тәйре, кӧ жорда те хар,
Сйарәк hатә бал:—Кәким, кӧре мьн...
У кәким рабу бе гьли-готьн,
Сәр нәхWәшда чу ль гӧнде шинар,
Баран дьбари, баранәкә сар.
Бәрбанга сьбе әW дьhа бәдкал
Шунда hатә мал.
Бе әWре гьран дажот у дьбьр.
Отаха хWәда кәким кәр дьмьр.

Феза Wи гӧнди мәзәләк hәйә,
Сәр Wи мәзәли кәвьрәк hәйә,
Сәр Wи кәвьри ньвисара hа:
«ӘW hатә дьне бона мәрьва».

1964

ДЬЛЕ КАЛЕ

Баве кал гӧндда тәк-тәне дьма,
У кӧр шәһәрда ньзанбу, чьма
Бав нахwәзә, кӧ щәм wи бьминә,
Кӧри нәлалә, хwә хәриб нинә?

Әwи жь баве хwә гәләк һивикьр,
Же лавайикьр,
У рожәкә хwәш әw ани шәһәр,
Ани мала хwә--ронайи у бәр.

У кале ма вьр—шәһәре мәзьн,
Кӧре хwә, буке нәдькьр газьн,
У рож дьк'шйан wәк чәме зәлал,
Qәй бежи öса we бьк'шьн һәр сал.

Qәй бежи һәр тьшт ль щие хwәда бу,
Тӧ кӧл у тӧ дәрд мале тӧнәбу,
Кале рази бу бука хwә дәлал,
Кале рази бу кӧре хwә нәлал.

Ле дьло, дьло, чьма мәлули,
Һун чь дьхwәзьн, фькаре зури?
Кале нахwәзә шәһәрда бьжи,
Һәрке бьднә wи дьнйа роньк жи.

У кӧр дьбйнә, у бук дьбинә,
Wәки кале wан е бәре нинә,
Әзмани сайи, баран дьбарә,
Тӧ дәрд-кӧл тӧнә, ле кале жарә,
Мәлулә мина рожа паизе,
Р'ожа паизе.

— Чь буйә баво?—кӧр же дьпьрсә,
Кӧр же дьпьрсә, щабе дьтьрсә.
— Бьһелә һәрьм, кал мьн тӧнәйә,
Мәзәле дйа тә бехwәйи майә.

1964

БЬҺАР ТЕ

Р'е дьбэ ль мешэ, рекэ шьл у кэри,
Сэр We ре, дьле мьн, гэло чь дьгэри?

Бэрф дьмрэ, дькэлэ, ча hесьр дьк'ьшэ
Сэр сьфэте эрде ль бэр феза мешэ.

Кьше мьн дьбежэ:—дьло, чь дьгэри,
Гэло тэ чь дийэ сэр рйа шьл у кэри?

Дьл занэ чь дькэ, дьле мьн нэ гежэ,
Бьпьрсэ жь мешэ у мешэ We бежэ.

Дьл вьра, сэр рйа шьл, ль бэр феза мешэ,
Кэр дьбhе, кö бьhар жера чь дьбежэ.

1964

QÖБƏQAЗ

Бажерда кəWз һənə, кəWзада qöбəqаз,
Йəк qərqаш у тəмьз, чаWа кöб у мьраз,
У йəк рəш, öса рəш, ча дьле хашхашке,
Ле һəр йəк жь Wана бой мə к'ана əшqе.

У разайə бажар, у разанə мəрьв,
Чь дькьм, чь накьм, нькарьм, кö һəръм.
Qöбəqаза qərqаш һа дькə qьбə-qьб,
Qöбəqазе вьр qəй дьхWəзьн бькöжьн.

Шəв бещабə, безар, шəв дьлсарə у кəр',
Шəв бона тö кəсй тöшар набə ləнгəр,
Qöбəqаз нав аве те-дьчə нəр'əкət,
У дəqə бона мьн вьр дьбьнə сəкət.

Чь дьбе qöбəqаз, чь дьбе, ньзаньм,
У дешə дьле мьн, ахьр əз инсаньм,
Нькарьм бьнһеръм, чаWа əW тəйрədə
Тək-тəне ве шəве бəр мьн дьп'əрътə.

У aWa qöбəqаз баске хwə həв дьхə,
Qəй бежи дьбежə:—Wəрə, хWə авехə.
На, əз р'аст набежьм, ньзаньм чь дьбе,
Чь дьбе qöбəqаз ве бəрбанга сьбе.

Ньзам ча qəWьми, qöбəqазе aWa
Баске **хwə** машандьн у фьр'и ль həWe,
Qəй бежи аза бу əW ль qəйд-чидара,
Qəй бежи əW нае ван дəра тӧ щара,

Qəй бежи...
ƏW чь бу? ƏW жорда те харе,
Ча кəвьр бек'омəк дьк'əвə бəр даре,
У hеди дьмьрə сəр кəвьре к'уче,
Ве бəрбанга сьбе ча мере хас у че.

Мəрьвно, wə хWəр'а п'əр' у баск чекьрьн
У ньha ль ə'зман бь щӧлə't дьфьрьн,
Ңун чьма wa hеса дьбьр'ьн баске Wан,
Бона к'е азайи фьр'инə у ə'зман.

1964

ШӘВА БИРАНИНЕ

Ћәвале мьн харьн ани,
Шәрав ани бәр мьн дани.
Wәхт кӏьшийа сәкәт-сәкәт,
У шәв бой мә бу мьсьлкәт,
Бу зароти, бу бӏранин,
Бу әшqа дьл у бу бьрин,
У сәкьнин пешбәри мә
Ћәвале мә, кӧ тӧнәнә,
Ћәвале мә, кӧ ће дьжин,
Мина дара пӏалуте шин.
У we шәве та сьба нур
Вәбун гоше дьлайә кӏур,
У we шәве әм бунә зар,
We шәве мә шәрав нәхар.

1964

БӘР ДӘВЕ БӘ'РЕ

Бәр дәве бә'ра рәкәт, ә'дьли,
Бьн ә'змане бь стәйра хәмьли,
К'ölфәта тәне кәр' те у дьчә,
Һәр гавәкә We сәр хизе речә.
Т'ö кәс, тö исан тönә ван дәран,
Йәк әw к'ölфәтә, йәк бә'р, йәк ә'зман.
У һәр йәк жь wан сöрәкә мәзьн.
Бь сал, зәмана алим дьхwәзьн
Бой мә бьбиньн щаба ван сöра,
Кö жь qöрна тен у дьчьн qöрна.
У һәркę окйан, бә'ре дьнйае
У ә'рше ә'зман ирö тен рае,
Сöре хWә мина бәлге к'ьтебе
Бәр мә вәдькьн, роже диса бен,
ӘW сöр' We бәр мә дьһа диһарбьн,
У әме рабьн
Шәһәра чекьн бьне бә'рада,
Әме ре вәкьн орта стәйрада,

Ле к'ӧлфәт, ча кӧ сӧр бу бона мә,
We чawa сӧр жи дәWpa бьминә.
Дьле We qаси к'ӧлмәкә Weйә,
Ле Wи дьлида hаqас сӧр hәнә,
Чьqас кӧ тӧнә бә'ра, окйана,
Ә'рше әзмана.

1964

EZDIKI.COM

ХӘБӘР

Әз заньм хәбәр чийә,
Qәwәта We мьн дийә:-
Шабунә, әшqә у к'ән,
Мәлнәмә, чар у мьк'ан,
Шәмданә сәр рйа тари,
Пәснә бой бәжна нарин,
Ньесьра чә'ва тинә,
Шарна жи жә'р у к'инә,
Ньм шурә у ньм мәртал,
Р'оке әw достә, ньвал,
Р'оке жи дьбә нәйар
У дурва те ча ньwар.
Сәр заре мәрве бәтал
Әw дьбә дәрба хәдар,
У чаwа бьруск у шур
Р'әш дькә әмрәки нур.
Qөрна те, дьчә qөрна
У төщар набә мьна.

1965

ҺӘВАЛ

Н. Дуровaерa

Наташа, Наташа,
Чь башә, чь башә,
Wәки әм диса расти һәв һатьн,
Чawa кӧ щики ре расти һәв тен.

Wәхтәки һәбу, к'еләка һәв бун
Әм—лаW у qизе мьләте башqә,
У бой мә гьшка пъра qәwин бу
Заре урьса.

Һәвале әзиз...
Щарна мә дьбһист к'әне wани зиз,
Щарна мәлул бун мина паизе,
Щарна әwана Wәк чәме чйа бун,
Кӧ сәбьр накьн у лəз дьк'ъшьн,
Щарна һерс дьбун мина бьруске,
Щарна назьк бун мина дәсте де,
У нава wанда тӧ кәс тӧнәбу,

Кӧ дьлсарбуйа
Минани бузе.

Щарна мә һәврә шәр дькьр қайим,
У дьхәйидин щарна бе мәнә,
У пошман дьбун, у барьш дьбун,
У әзман дйса сәр мә гьшкада
Бь тәв-дӧре хWә кaW дьбьрьқи,
Мә мина зара һәр тьшт бир дькьр.

Ле бае Wәдә
Әм бәлакьрьн щие иезик у дур
У һәр йәк жь мә аликида чу,
Wәк Wан тәмара, кӧ жь дьл дәртен.

Ве эвара хWәш, зьвьстана гәрм
Әм руньштьнә пешбәри һәвдӧ,
Дәрва әрд рәшә у бәрф қә тӧнә,
Ле пӧре мәда зьвьстан дьстре.

Әм орта иро у Wан рожада,
Кӧ бь салава пьш мәва манә,
Пьра чедькьн, йа биранине,
У пе We пьре һәвале мә тен
Бәр мә рудьнен.
Ньнәк жь Wана иди тӧнәнә,
Дара әмре wан, дара тәр у шин
Һәла не тәзә бәре пешьн да,

Wəхта дəстəки берəʻм, нəдиһар
Кʻока Wан бьри.

Шабуна дьне, кӧл-дəрде дьне,
Хəм у мьразе һəр мəрьвəки
Дьле Wанда бу.
Wана жь əʻмьр ӧса кьз дькьр,
Чаwа бəʻриван бəʻре кьз дькə,
ЧаWа де заʻра бəр дьл кьз дькə.

Wана алава дьле хWə щаһьл
Бенəq у беqəлп мина тəʻва гəш
Дьда мəрьва, кӧ мəрьв хWəшбьн,
У бир дькьрьн дəрһəqа хwəда.

Наташа, Наташа,
Ньһа эварə, эвара хwəшə,
Əм руньштьнə пешбəри һəвдӧ,
У мьрьна һəр һəваləки мə
Сəр дьле мьн, тə ча бьрин манə,
Жь Wан бьрина дьл һəла дешə.

Əмə шайирьн у ньвискʻарьн,
Əм гələк щара хWə наһевшиньн,
Дəрһəqа һəвда бир дькьн щарна,
У тəк wи чахи бир тиньн һəвдӧ,
Wəхта дəрəнгə,
Дəрəнгə иди.

Биранин, ӏьлбәт, пъракә башә,
Кӧ орта хwәда щарна чедькьн,
Ле, әзиза мьн, бой мә лазьмә
Пъракә ӧса,
Кӧ мина бәре, wәхта лазьмбә,
К'еләка ӏәвбьн,
Хәбәра лазьм әм ӏәвра бежьн,
Али ӏәв бькьн,
Ле нә кӧ чawa минани иро
Әм дури ӏәвбьн.
Ахьр щарәке әм тенә дьне,
Щарәке дьжин.

1966

ДӘЙН

— Һати гьһишти Wәʼде мьрьне,
Ле кәта ньһа чәʼв ль кьрьне,
Һесабә, динщбә, иди кал буйи,
Чийә, жь әʼмьр һе тер нәбуйи?

— Мьн жь ве дьне гәләк тьшт һьлда,
Дәйне хWә һәла мьн тәмам нәда,
Дәйне хWә бьдьме
У тәзә әзе динщбьм ль дьне.

1963

ӘЗ ИШӘВ ДЬГӘРЪМ

Әз ишәв дьгәрьм,
Дьгәрьм,
У жь хwә дьпьрсьм:
— Ле ньһа әз кӧда һәрьм?
Рʼаст бежьм, ньзаньм.

Соqаqе бажер гәләк дьрежьн,
Qәй бежи чәмьн, кӧ дьһеньжьн.
Ве шәве соqаq гьшк сәqьрʼинә,
Шәмдан жи бе зар Wе сәкьнинә
У бь ишьqа нәрм дькʼәньн.

Әз чьма дьгәрьм?
Ньзаньм.
Дьгәрьм у әw йәк мьн хWәш те.
Пʼәнщәре авайа чәве хWә гьртьнә,
ДьхWәзьм бежьм—разанә.
Бажар разайә,
У бажаре хәWьхида әз дьгәрьм.

Тӧ кәс у тӧ тьшт
Накәрминә хәwа бажер,
У бой we йәке дьле мьн шайә.
Бажар разайә
Мина зара мьн.

1963

ЧИР'ОК

Бәр дькә хӧшин,
Ча меше hешин,
У әз дьхWәзьм, Wәки әW hежа
Мьнра чироке хWәйә кәвн бежә,
Жь Wан чироке дерhәqа бәра,
Кӧ дйа мә щарна готийә мәра.
ДәWса чирока бәр фәсал, hеса
Те у льнге мьн qәмәр далесә,
У әз hәW заньм,
Кӧ диса зарьм,
Дайка мьн диса льнге мьн дьшо,
У сәр ньвина We дәме пьшо
Хwәра разайә, хәWна дьбинә.
Дәрва эварә,
У эвар бина hежире тинә.

1964

* * *

Нъзани чьчах, ле рожәки те,
Мәрьв дьхwәзә, кӧ дйса зарбә,
Бехәмбә, чаwа бае ль дәште,
У дьл бе барбә.

У сал дькъшьн бь ренга хwәва,
Пәй wан салара, мина ләйлане,
Чуктийа мә те тьме бәр чәва,
Wәхта дәрдара дьминьн тәне.

Сьфтә нъзани чьма ӧсанә,
Ле рожәкә хwәш—эварбә, сьбә,
Тӧ педькәси у дьл жи занә,
Щаһьлтийа тә we дәрбаз дьбә.

Ле wәхта калби, чаwа зьвьстан,
Щаһьлтийа хwә тӧе тьм бир бини,
Чахе qәwәтбун һьм дьл, һьм бәдән,
Тӧе бежи:— Әмро, тӧ чьqас кьни.

1964

БАРАН

Р'ожа һавине һеди дьмьрә
У мьна дьбә нәтани сьбе,
Баран сәр шуше гәнщәре фьрә
Мьнра мьqаме һавине дьбе.

Мина реWие тоз ль сәр Wана,
Даре сәре ре хwә дьшон бе зар,
У бь леве ти әрд ль арапа
Баране дьхwә мина шире де.

Пәй баранера һива зәр дәрте,
Чь хWәшә, тәмьз, жере, һәр дәра,
У сәбьр накә, хWә давежә чем,
Хwә аве дьхә бәр спьндара.
1964

* * *

Р'о иро к'ətə щи-ньвине мьн,
Р'о иро чаWа хушка мьн амьн
Бь тəнще хWəва мьн нəмез дькə,
ХəWе радькə.

Дьбе: «Бьранго, бəс разе, рабə,
ХəWа зə'ф дьреж бой тə хьрабə,
Дəре, бьгəрə, дьнйа чь хWəшə,
Ширьн у башə».

У əз радьбьм у жь мал дəртем,
У ро—хушка мьн, дьбе: «Ə'з жи тем».
Шьвəре дьбе: «К'əрəмкьн, Wəрьн,
Багара həрьн».

У əм дьгəрьн, иди hавинə,
Ба дурва бина кölилка тинə,
Тəйрədə дьстрен, чəм дькə хöшин,
Ə'зман—коне шин.

Жь бина сьбе сәрхwәш у гежьм,
Бәре хwә дьдмә рое, дьбежьм:
«Р'асти жи, хушке, дьнйа чь хwәшә,
Ширьн у башә».

1964

EZDIKI.COM

БӘРФ ДЬБАРӘ

Бәрф дьбарә,
Бәрфа чил у qәрqаш.
Бәрф дьбарә
Сәр ӓ'рде р'әш,
Лоде гӥhе
У сәр мала.

Ә'зман буйә т'әрзи
У бе т'ел у дәрзи
Бьн ишьqа hиве
Бона лоде гиhе,
Гӧнде бәста аза
У бона ә'рде р'әш
К'ьнща дьдру hеса,
К'ьнще чӥл у qәрqаш.

1963

* * *

Лаwе ӈьзкьри гӧләк да qизе,
Әwи тәк гӧл да у тьштәк нәгот,
Ле әw жи бәс бу, у дьле qизе
Шька беисаф идй qәт нәсот.

1963

КЬСРӘТ

Тӧ ханьма мьн,
Пӧрзерина мьн у дәлала мьн,
Тӧ ньһа дури,
Гәләкӣ дури.
Тәне бьм, йане нава мәрьва,
Мале бьм, йане щики дьн, дәрва,
Тӧ мәркәза дьл у фькаре мьн,
Бей тә зә мәлул, фәқирьм, һәмьн.

Эвара дәртем тәне дьгәрьм,
К'ӧда жи һәрьм,
Дина хWә дьдьм ль әрше әзмин,
ЧаWа йәки дин
ДьхWәзьм стәйре дурра қьсәкьм,
Дьле хWә вәкьм
У һьсрәта хWә Wанара бежьм,
К'ӧ бей тә гежьм.
Ахьр стәйре гәш жь әзмане дур,
Зәф зәлал у к'ур,
Һьм мьн дьбйньн вьр, Урьсете—

Нав бәрфа бәсте,
Һьм тә дьбиньн ль щәнуба гәш,
Wар у мьскʻәне кӧлилке бинхWәш,
Дькарьн щабе бьдьнә дьле мьн,
Кʻа тӧ чь дьки ве дәме бей мьн.

Диса дьхWәзьм хәбәрдьм, бежьм,
Ле тьшт набежьм.
ӘʻWра гьртийә wa руе әзмин
У әз набиньм нә стәйр у нә Һив.

У тәне Wәхта әз хәWрʻа дьчьм,
Нава хәWнеда әз тә дьбиньм,
Тә, ханьма мьн,
Пʻорзерина мьн,
Һәвал, доста мьн,
Кʻӧлфәт, чара мьн,
Пьшт—стара мьн,
Дьнйа дьле мьн,
У дайка Һәрдӧ шәмал заре мьн.

1963

СЬБА БЬҺАРЕ

Ль гӧнд сьбә
Сафи дьбә
У һәр дәра,
Кәму мала
Бина нане тәзә тё.

Бае һеньк,
Бае тәньк
Бина гӧла
We сәр мьла
Хwәра тинә, жорда те.
Сурәт ньнар,

Бь хwә бьһар
Qиза дьла
Щер сәр мьла
Жь канйа гӧнд шунда те.

Ве сьба нур
Ль дәшта дур
Әрд ракьрьн,
Ньшйаркьрьн,
Бинәкә хwәш әрде те.

1964

* * *

Лаwке дəлал, бəрф ль чийа зарə—зарə,
Дə, тӧ бьнhер, дорбəре мə хwəш бьhарə,
Əз жь бина ве бьhаре сəрхwəш бумə,
Чьма hаqас малда майи мина бумə?
Дə, тӧ рабə, мьнр'а бьбə тəйре бази,
У дьле мьн бьбə ə'змин, гəр дьхази,
Бьбə чийа, мерг-чимана, бал кание сар,
Qӧрə нəбə, тӧ хwə нəгрə ӧса дьлсар.
Жь кӧба хwə тӧ шəрм нəкə, лаwко, qӧрба,
Ə'мре бе дьл, ə'мре бе кӧб мина тьрбə.
Пар hавине əs шəwьтим ль арана,
Əw кӧба тə бой дьле ти хwəш баранə.
Р'абə, дəлал, ве бьhаре мьн бьхwəзə,
Дьлем буйə мнна гӧла ал-гəвəзə.
Сəбьр накьм та те паиза дə'wəте,
Лаwко, qӧрба, кӧб у бьhар дьhа həв тен.

1964

* * *

Әзе шәва чьжекьм, wәхта чә'ве тә шәвьн,
Ч'ә'ве тә р'әш, һәй гозәл, бой дьле мьн щот тә'вьн,
У бьһара чьжекьм, wәхта бь хWә бьһари,
Бәжн у бала хwәва тӧ назьк у к'ӧбари.

Һурьк-һурьк дьмәшн, мәрьв дьбе хәзали,
Әз хәзала чьжекьм, тӧ һе дьһа дәлали,
Һәрдӧ гӧлие тәйә р'әш мина чәма п'ел дьдьн,
Ч'әме мина гӧлие тә әз ньзаньм к'ӧ һьлдьм.

Ле дәсте тә, дәсте тә, дәсте назьк у qәWәт,
Бьн дәсте тә, һәй гозәл, хәбат дьбә к'еф-дә'Wәт,
Бьла хәлq мьн бьк'әнә, әз бь леве әвиндар
Ван щот дәста р'адмусьм, дәсте тәмьз, хәбатк'ар.

1964

КӧР'Е МЬН

Тӧ бәрха мьн, сьтара мьн,
Тӧ мәлнәм у бьһара мьн.

Һьшйар дьбьм, тә бир тиньм,
Хәwнеда жи тә дьбиньм.

Жь к'әне тә гӧл вәдьбә,
Шәва тә'ри дьбә сьбә.

Тӧ һесьра нәбаринә,
Жь һесьра дьл бьринә.

Һәрке сәр р'е мьжбә, думан,
Тӧ бона мьн ч'ар у гӧман.

Тӧ аґьре ощаха мьн,
Сьтара мьн...
у бәрха мьн.

1964

* * *

Де кӧрe хWə дьк'ӧтə,
Гəлəки hерс дӧк'ӧтə.

Гəдə дькə зарə-зар,
Qəй вьр дьгьрин кəзар зар.

Əз пəрьтим, əз мьрьм,
Əз дəсте де дьгьрьм.

Мьн тьре. кӧ дьлбьрин,
Гəде мьн чук дьгьрй.

1964

EZDIKI.COM

ЭВАРА ҺАВИНЕ

Ве дәшта фьрә пәй рожа гәрмрә
Хьшина дара һенкае дьстре,
У нава бегда дьле мьн тьре
Дайка мьн лури дьбежә мьнрә.

Лури дьбежә у әз динщ дьбьм,
У эвар бой мьн дьбә зароти,
У әз бир дькьм роже гәрм у ти,
Qәй бежи әw рож идй төнәбьн.

У һива ханьм стәйр-щарие хWәва
Сьлава хWә зив мьнрә дьшинә,
У нава багe бь даре шинә
Әw мьнрә дьбе чироке шәва.

1964

Р'О ДЬЧӘ АВА

Р'о дьчә ава
У хWә пьш чие hеди вәдьшерә.
Гʼәнще хWә пашьн әWе жь пьш чие
Авитә әзмин,
Әзман бу алав
У сор бу мина сурәте qизе.
У бәрә-бәрә алав тәмьри,
Эвар назьк бу,
Бу мәхмәр эвар,
Дора мьн hәр тьшт сәqьри hеди,
У щара пашьн ньзаньм ль кʼө
Сә кьрә әWтин.

Ньзаньм чьма
Гөрин-гьрмина шәhәрда иро
ӘW эвара хwәш hатә бира мьн
Ль гөндәки дур,
Кʼидәре тәне роке бум меван.

1964

ГӘРМА ҺАВИНЕ

Әз р'еда дьчьм бь гаве бьч'ук.
Һавинә, нивро. Даре тәк у т'ук
Гәрма һавине т'аqәт к'әтьнә
У сәqьр'инә.
Әз т'имә, чаwа ә'рде тәрьки,
Әз жь ве гәрма дәште хәньqим,
Мьн т'ьре тә'ве жорда те харе,
Мьн т'ьре, wәки бәлге сәр даре
We бьшәwьтьн, we бьбьн к'ози,
У әв нивро жи
We бьбә ньфьр' бона ван дәран,
Ль к'ö ве һавине нәбари баран.
Ава ван дәра тә'ве гьшк вәхар
У һәла т'ийә. Ньһа кәр' у лал
Худана мьн шор' вәqöхwә һеди
Бь п'әнще хwә т'и.

Ве гәрмстане дар сәqьр'инә.
Дар т'инә, т'инә.

1964

* * *

Аликида әʼзман рәшә у мәлулә,
Алие майин әʼзман шинә, әшq у нурә.
У әʼWре рәш дькьн зәвткьн әʼзмане шин,
Бь чаршәва хwәва бьгрьн тәʼва ширьн,
Ле ба мина сәе qәйде азабуйи
Хwә давежә кәрие әʼWре гьранбуйи,
ӘʼWра дажо hәйло кәче чйае мәзьн,
Ле әʼWьр дьхWәзьи
Ль сәре чие бьбьн меван у рәнәтбьн,
Ле ба дажо, дькә вьзин:—рәдбьн, рәдбьн.

ӘʼWьр рәвин ль пьш чие,
Hатә хаие кәче qәрqаш,
Ба хәwра чу сәре чие,
Чawa йәки гәлә сәрхwәш.
Тәʼве hьлда у рамуса
Кәче чие минани де
У бьрьqи әW нәч öса,
Qәй жь кәбса шәве дәрте.

1964

* * *

Кәwша wәда дарәк мьн ди,
Сәр we даре кьнар мьн ди,
Тә жь we даре кьнар да мьн,
У тасә ава сар да мьн.
Сәрда тә к'әне хwә да мьн.

Дьл шәwьтй жь к'әне тә,
Әз бум дил у рәбәне тә,
Ав мьн вәхwәр, диса ти мам,
Кьнар мьн хwәр, әз бьрчи мам,
Тора тәда ча мә'си мам.

Тә ав да мьн, ав мьн вәхwәр,
Кьнар да мьн, кьнар мьн хwәр,
Р'амусан хwәст, тә нәда мьн,
Дьле хwәда щи нәда мьн,
Тә тәне хәм у дәрд да мьн.

1964

* * *

Әз ве сьбе мал дәрк'әтьм,
Һәwa сьбе чьqас хwәшә,
Нав бағада дар бь хәтьн,
Бае һеньк наз дьмәшә.

Паиз вьра wәк бағванчи
Һеса дьбә жь хәбате,
Нав рәзада тӧ кәр дьчи,
Жь бег бина фекийа те.

Дар ль баға, бәр тәва де,
Хәмьлинә кәзар рәнги
У к'әтьнә гьшк говәнде
Мина хорт у qизе бәнги.

1964

* * *

Бой зарӏе шәһәр сьфтә кәwша wан,
Паше кӏучӏа wан дьнйа фьрәйә,
У әw һәw заньн, wәки сәба wан
Дьнеда щйки майин төнәйә.

Сал дьфьтьльн мина бәраша
У wәӏдә чаwа гәньм дьһерьн,
Бьһаре кӧлилк вәдьбьн дьлша,
Паизе кӧлилк безар дьмьрьн.

Зарӏ мәзьн дьбьн. Заротийа wан
Қәйд у чидаре хwә аза дьбә.
Фькьра хwәда зарӏ дьбьн бәриван,
Дьбьн космонавт-бәр чӏәва қӧбә,

Дьнйа бона wан тәнг дьбә дьһа,
Дурае нәнас гази wан дькьн,
Рӏенга дур бой wан, бой дьле бьһар
Дьбә рӏекә кьн.

Qəñ бежи тӧщар бой wан тӧнəбу
Əw к'уча бьчук у əw кəwша нас,
Wəки бона wан дьнйа фьрə бу,
Дьнйакə кəwас.

1964

EZDIKI.COM

ПАИЗ

Иди паизә, паиза дәрәнг,
Әwe анийә хwәра кәзар рәнг,
Дар азабунә жь эмиш-бара
У бәлг дадwәшьн жь кәму дара.

Бәлг йәко-йәко жорда тен харе,
Хьшина wанә бәри эваре,
Әwана ћәвра чь дькьи хьшин,
Әwан мьрьнә, йане ће дьжин?

Бәри эваре бегда әз руднем,
У чирока ве паизе дьбћем,
Мьн тьре, роже әмьр ћәр дәра
Дадwашьн мина бәлге wан дара.

Дадьwашьн дьчьн у дьл мәлулә,
Ћәр рокә öса бьрина курә,
Кö гәләк щара әм пе накәсьн,
Ча дар накәсә, кö бәлг дадwашьн.

Иди паизә, паиза дәрәнг,
Әwe анийә хwәра кәзар рәнг,
Дар азабунә жь эмиш-бара,
У бәлг дадwашьн жь кәму дара.

1965

ПАИЗ ДЬМЬРӘ

Ә'зман иро рәшә, тари,
Ӈьнәк шунда баран бари,
Баран бари сәр баг'-баг'ча,
Паиза зер' иди дьчә.
У дьмьрә әw бәлг бь бәлг,
Бе к'ин, газьи, лал у бедәнг.
Сәр паиза дәрәнг, зерин
Ә'зман мәлул, мәлул дьгри.

1964

ДӘЛАЛА МЬН

Әз ве һавине жь гәрма аране
К'идәре әрд ма һивйа баране,
У жь кӧба тә, дәлала мьн дин,
Гәләк шәwьтим.

Әз we һатьмә бал тә ча меван,
Мьн нә лазьмьн нә ав у нә нан,
Мьн нә лазьмьн гьлие тә ширьн,
Әw мәлкәм ниньн.

Тӧ нзне бьдә, wәки әз һежа
Бьн сйа бьжанге тәйә дьрежда
Тәне дәдәке бе зар һесабьм
У бәхтәwарбьм.

Һәрке нәһели, не гӧлие тә рәш,
Не гӧлие дьреж сәр синге дәрдаш
Әзе хwә бе дәнг һьлдьм дардакьм,
Қӧрбана тәкьм.

1965

ҚИЗЕ, ТӘ ХЕРӘ?

Қизе, тә херә? Қизе, тә херә?
Тә сәWдасәркьр чәнд хорт у мерә,
Сера хWә бой wан тә кьрә к'ерә.

Сәр кӧба хәлqе нәк'әнә, гьди,
Пәй бьһарера һавцн те ьди,
Тӧе бәр ә'мьр чь щабе бьди?

Һәрке тӧ кәси тӧ qә һьз наки,
Чь лазьмә кӧ дьле wан даґки,
Р'ьндә кӧба wан инк'арки п'аки.

Кӧб нә кәнәкә, бәсә гӧманби,
Бой кәнәке хwә тӧе п'ошманби,
Һьнге тӧ хWәйе бәхте хwә наби.

1965

ДУМӘҚӘСК ҺАТЬН

Думәқәск һатьн, бьһарә, бьһар,
Бун алава шин кәму тум у дар,
Бун алава сор сурәте тә, йар.

Wәрә бьгәрьн, доста назани,
Ве эвара хWәш, тӧ бь хWә зани,
Тәйрәда бой мә әв бьһар ани.

Әз жь бина ван даред алавшин
У жь кӧба тә сәрхWәшьм у дин,
Wәхта кӧб һәйә, чь хWәшә жийин!

1965

ҺАВИН

Нивро их буйә минани дәве,
Ч'әм qәй накъшә, лалә, бе аваз,
У вьр дара бие бәр дәве аве
Гӧлие хwәйә шин бәрдайә бь наз.

Һавинә, гәрмә у зер'е тә'ве
Һеди дькәлә сәр дәшт у мерга.
(Хәwн у мьразә һенкайа шәве,
Шәва р'оһлате бь певра—стерка).

Зәви вәдьхӧн зер'е кәланди,
Бь хwә дьбьн зер' нава сьмьла,
Һека жь гәрма тә'ве к'әланди
Qә начә харе. Чь гәрмә вьра!

Голеда мәдәк кәр' дьһеньжә,
Гӧнд сәqьр'ийә ль бәста фьрә,
Жь худана шор' бәр ч'ә'ва мьжә,
Т'ӧ тәйр нахwәзә ньһа бьфьр'ә.

Һавинә, гәрмә.
1965

ЛЕ ДӘЛАЛЕ

Ле дәлале,
Wәрә нәтьрс, жь мал дәре,
Нәтьрс, wәки һивәронә.
Бона хатре дәлала хwә,
Бона хатре кӧба дьла
Әзе бьбьм әWрәки рәш
У руе һиве әзе бьгрьм,
Кӧ ве шәве
Дәлала мьн жь мал дәре
У нәтьрсә дәр-щинара,
У нәтьрсә гьлие wана.

1965

МЕШӘ

Меше һешин
Дькә хьшин,
К'ъламе хwә дьстьре.

Цорбәре мьн
Дар у тумьн,
Пешбәри мьн шьвәре.

Әз дьгәръм,
Диса заръм
Һәр тьшт вьра мьн хwәш те.

У qәй бежи
Вьра дьжин
Легенд, чироке бәре.

Меше һешин
Дькә хьшин,
Wан чирока дьстьре.

1964

ТРИОЛЕТ

* * *

Нава думанеда сьбә сафи дьбә,
Думан кәмез дькә бәдәне даре лал,
Чәм дькъшә hеди у дьстьре зәлал,
Нава думанеда сьбә сафи дьбә.

Тө дәнг у кьс төнә, hәла зуйә, hьлбәт'
Ле wa те бәрбь мьн доста мьнә дәлал.
Нава думанеда сьбә сафи дьбә,
Думан кәмез дькә бәдәне даре лал.

1964

* * *

Шәва паизе ширьн шәрбәтә,
Шәва паизе чәм дькә хөшин,
Тө пашла мьнда ча дарәкә шин,
Шәва паизе ширьн шәрбәтә.

Тә гөлие хWә рәш ве шәве бәрда,
Синг у бәре тә бой мьн шанәшин,
Шәва паизе ширьн шәрбәтә,
Шәва паизе чәм дькә хөшин.

1964

* * *

Мьн нә ғалашә, wәки паизә,
Паиза дәрәнг, паиза тә'зи,
Та тӧ бона мьн рӧк у мьрази,
Мьн нә ғалашә, wәки паизә.

Ба гӧлие тәр'а бешәрм дьлизә,
Пәсне тә дьдә кәзар awази,
Мьн нә ғалашә, wәки паизә,
Паиза дәрәнг, паиза тә'зи.

1964

* * *

Мьн тьре, wəки диса бьhарə,
Бəнгзе we бой мьн бу тə'ва алав.
Бəжна we бəр мьн чинара зьрав,
Мьн тьре, wəки диса бьhарə.

Дəрва бəрфа чил—qəрqаш дьбарə,
Ле wəхта əw hат бь сьлав—к'ьлав,
Мьн тьре, wəки диса бьhарə,
Бəнгзе we бой мьн бу тə'ва алав.

1964

* * *

Ве шәве әWе мьнр'а чирок гот
Дәрһәqа көба дө дьле әвйн,
Дәрһәqа хорте сәWдасәр у дин
Ве шәве әWе мьнр'а чирок гот.

Әwе дьле мьн пәрътанд у сот,
Мина wи хорти әз жи бумә дин,
Ве шәве әWе мьнр'а чирок гот
Дәрһәqа көба дө дьле әвйн.

1964

* * *

Мын ве эваре тәра гөл анин,
Гөле чил-қәрқаш, бина бынаре,
Бәдәнқәрқаше, сурәткынаре,
Мын ве эваре тәра гөл анин.

Бәрфе данийә сәр ре у хани,
Бәрф буйә папах сәр сәре даре,
Мын ве эваре тәра гөл анин,
Гөле чил-қәрқаш, бина бынаре.

1964

* * *

Һива зив ишәв мевана мәйә,
Тө же шәрм нәкә, әзиза мьн,
Бона кӧба мә тәмьз у амьн
Һива зив ишәв мевана мәйә,

Әв шәва мьнә у шәва тәйә,
Әв шәв хут бона дьле бехәмьн,
Һива зив ишәв мевана мәйә,
Дә, же шәрм нәкә, әзиза мьн.

1964

* * *

Мәрьв ньзанә, кӧ чь розгарә,
Зьвьстанә йан сәре бьһаре,
Нә бәрф, нә баран у зьһайә ре,
Мәрьв ньзанә, кӧ чь розгарә.

Бәрбанга сьбе һәла безарә,
У һәwа хWәшә ча бина даре,
Мәрьв ньзанә, кӧ чь розгарә,
Зьвьстанә йане сәре бьһаре.

1964

* * *

Дьле бь кьсрәт, дьле пър әвин
Бәр тө чәтнайа qә нае рае,
Т'өщар жь ренга мьраз дәрнае,
Дьле бь кьсрәт, дьле пър әвин.

Дарагащки йан бьки йәки дин,
Йане бьшини щие пашда наен,
Дьле бь кьсрәт, дьле пър әвин
Бәр тө чәтнайа qә нае рае.

1964

* * *

Ве шəва тари диса бəрф бари,
Мина бина тə əʻдьл у hеса.
Сəр дəшт у баге сəqьри, безар
Ве шəва тари диса бəрф бари.

Тö хəweда жи наз у кʻöбари,
Бьла хəwне тə ширьнбьн, бęcaw,
Ве шəва тари диса бəрф бари
Мина бина тə əʻдьл у hеса.

1964

ӘЗ Т'ӘРЩЬМӘЧИМӘ

Әз тәрщьмәчимә,
Әз тәрщьмә дькьм бә·се дьнйае.
Кале мьн чийә?
Щарна жь бә·са хәwа мьн нае.
Әз чаWа ·разем,
Wәхта ль дьне hе хун дьръжә,
Әз чаWа ·разем—
Зар· шире дайка кӧшти дьмьжә.
Ле бә·с жи hәнә,
Wәки дьхwәзи дьне кәмезки,
Сьфәт бь к'әнә,
У тӧ дьхWәзи кәмушка кьзки.
Әз тәрщьмә дькьм
Дәнг-бә·се тәзә жь кәму ә·рда,
Әз тәрщьмә дькьм
Бә·се дәрhәqа щьмаә·та к'ӧрда.

К'ӧрдьстанеда
Сәр чйа топ бунә әwре рәши рәш,
К'ӧрдьстанеда
Хуне сор бунә кьрасе қәрқаш,
К'ӧрдьстанеда
Диса шәр дьчә, шәрәки гьран,
Дьжмьна леда
У сә жи нәман ль гӧнде weран.
Дәwәт буйә шин,
К'ән буйә нәлин, дәшт бунә мәгбәр,
ЩәW дькә хӧшин,
Йане дьгьри, кӧ баг ман бе бәр?
Щьмаәте чекьр,
Щьмаәте шенкьр әрде кал-бава,
Дьжмьн weранкьр,
У хьрабә ман жь гӧнде ава.

Әз тәрщьмә дькьм,
Хун дьмәwьщә нава тәмара,
Кӧрд he шәрдькьн,
Бьла ша нәбә дьле нәйара,
We рожәке бе,
Ча нура сьбе,
Әзе тәрщьмәкьм бәсәкә хере—
К'ӧрдьстан дьжи,
Нәйар чу горе.

1963

ДЬЛЕ МЬН WЬРӘ

Дьлем Wьрә, ль Wан чйа,
Ль wан щйа,
К'идәре кө зәнг у зьнар
Бона к'өрда бунә сьтар,
К'идәре чәм дьк'әWгьрин,
Wәхта дьшон кәзар бьрин,
Бьрине wан лаWе әфат,
Кө hьштьнә мал у хәбат,
Р'абунә шер' бь синг-бәдән,
Wәки нәбьн фәqир, рәбән,
Т'өщар нәбьн qуле нәйар
У нәминьн бе мал у Wар.

Дьлем Wьрә, ль wан чйа,
Ль wан щйа,
К'идәре, кө тәйре к'өбар
Hелан хwәр'а кьрьнә Wар
У к'өрдар'а бунә hәвал,
Бәр чә'ва тьм чйа у нәwал,
К'идәре кө көлилке ал

Бирнакьн wан мере кәлал,
Кö бöй wәтән шерда щан дан,
У хуна wан
Бой кölилке ль wан дәран
Буйә рәнге шина гьран.

Әз дьхwәзьм ль wан чйа,
Ль wан щйа
Р'оке рабьм у бьгәрьм,
К'идәре кö хун бу, мьрьн,
У рамусьм мәзәле wан,
Е кö щандан,
Wәки тьме бьжи wәтән,
Наве мә к'örд у К'örдьстан.

1964

EZDIKI.COM

ӘЗ ҺИВЕР'А ХӘБӘРДЬДЬМ

Qə чь сальх-сульх һәйə
Жь К'ӧрдьстане, һива дəлал,
Ль чйае дур, бьльнд тəйах
Qə чь дьстрен канне зəлал?
Qə чь дькьн бьранге мьн
Пəй wи шəр'е хəдар, гьран,
Гəло чйае xwəда амьн
ХəW дьк'əвə ль чə'ве wан?
Wəлат-wəлат тӧ дьгəри,
Мьнр'а бежə, һива к'очəр,
Та к'ənге We шəва тə'ри
Гьранбə сəр к'ӧрда һəрщар,
Та к'ənге we щьмаə't qьр'бьн
Бь фəрмана щəлатед дин,
У дьнеда шəр' We һəбьн,
Һəбьн qулти, кӧштьн у шин?
К'ənге we бе р'окə ӧса,
Кӧ азабьн кəму мьлəт,
Кӧ мьнабьн һьм, тьрс, кьм caw,

У һәр дәра, wәлат-wәлат,
Бе бьрине к'ока гӧра,
Бе һьлдане әмре бьндәст,
Щьмаәт бьжин мина бьра,
Нава wанда к'ӧрде сәрбәст.

1964

EZDIKI.COM

КӦРДЬСТАН

Нава чийада, wәк чийа кӧбар
Wәлатәк һәйә, дьбен Кӧрдьстан,
Дәрде wәк чийа жера буйә бар,
Кӧрдьстан буйә дәрд у кӧльстан.

У чар дәwләта һәрдӧ льнге we,
Һәрдӧ дәсте we qәйд-чидар кьрьн,
У чар хәнщәр жи дан бәр дьле we-
Йане фәqирбә, йане на—мьрьн.

Тәмар дьнәльн у тәмар дешьн
Жь qәйд-чидаре зӧлме у qәһре,
У зури хуна Wәлет дьмежьн.

Ньһа ӧсанә, ӧса бу бәре,
Ле тәмар дьжин у кӧрд дьбежьн:
— Әм наен рае. Ӧсанә, әре.

1965

МЕРКОК Р'АБУНӘ

Бь сал-зәмана wәлат е wанә,
У наве wанә сәр wи wәлати,
Ле әрде хwәда бе wар, щи манә,
Wәк мәрве бәр чем, кө тийә, ha ти.

Нәйар дьбежьн: «К'өрд вьр төнәнә».
Хwә дьхапиньн әW, йане дьне?
Ахьр әW щьмә't нә к'өлмә дә'нә,
Wәки бавежи ль бәр дәве бе.

Дьбен: «Т'өнәнә». Ле ль диwане
Qьрара дәрдхьн мьqабьли wан,
Кө гөлләкьн йан бавен зиндане.

Меркок рабунә пешйа п'әләwан,
Wәки вәкөжьн нура щәмдане,
Кө дьшөхөлә бь көба wәтән.

1965

ШӘВЕ БӘҒДАЕ

Шәве Бәғдае, шәве Бәғдае,
Чь нәрәкәтьн у чьqас дьреж,
Wан шәва хәWа гәләка нае,
У жь мьтала мәрьв дьбә геж.

Шәв гьран дьбьн мина ньфьре,
У Бәғдаера чәм дьк'шә дьлсар,
Ле щәлаҭара wан шәва тьре,
Кӧ щьмаәт ча шәв we бьжи бе зар.

Чәм дьк'шә дьлсар Wан шәве гьран,
Дар сәqьринә у накьн хӧшин,
Ле роке We бе бьhар у баран.

У чәме гӧрбә у шәв We бьжин,
У We сьбәбә, рӧ бь тир-пәнща
We шәв-щәлата батмишкә йәqин.

1965

ГӧНД СӘQЬР'ИЙӘ

Гӧнд сәqьр'ийә, тӧ щабе надә,
Жь тӧ маләке ду нак'ъшә вьра,
Нае ә'wт'ина сәгайә садә,
Шәв вьр дьгәр'ьн п'әр'ание гӧра.

Вьра wәхтәке бина нен дьһат,
Щотк'ара дьстьра нав зәвие хwәда,
Ле ньһа тӧ кәс вьр тӧнә дьһа,
Дар жи дьмьрьн нава багада.

Гӧнд мина мәйте нәдәфьнкьри
Ч'йа, нәwалада майә тәк-тәне,
Кәс тӧнә, wәки сәрда бьгьри.

У кәс набежә, хwәйе wи к'ане.
Чәндьк-чәнд гӧнде ә'дьл сәqьр'ин
Жь дәсте нәйар ль ч'йа у аране.

1965

ХОРТЕ БЬРИНДАР

Бьhар к'этийә дьлqе бьнәвша,
Бь дәсте qиза ч'йаен сәрбьльнд
Әw hатйә бал хорт у әwи дьлша
Р'абу сьлав да ве бьhара р'ьнд.

У ч'йада диса дьбарә баран,
У дьшо, дьбә хуна wи хорти,
Кö пар паизе шәвәкә гьран
Сәр кәвьр чawa мора сор мабу.

Лawe бьриндар у доста амьн
Дина хwә дьдьн бьhара hати,
У хорт дьбежә: «К'örдьстана мьн,

Бьрина мьн wa qәнщ дьбә иди,
Ле бьрине тә we к'әнге qәнщбьн,
We к'әнге бой тә бьhарбә гәнди?»

1965

ДАЙКА Ә'РӘБР'А

Машинә диса щьнйаза тиньн,
Хорте бьриндар тиньн Бәғдае,
К'ера лазьмә әw хун у мьрьн,
К'ера лазьмә, дә бежә, дае?

Дьбә сьбе жи лawe тә биньи
Бь чә'ве гьрти у бь дәсте сар,
Нәму дар ниньн, кө шин дьминьн,
Wәхта шәр' дьчә чәнд бьһар, чәнд сал.

Чьма лawe тә шунда нәе мал,
Чьма дайка к'өрд бьминә бе көр',
Чьма этим бьн заре мә дәлал?

Дьжмьне дайка к'өрдайи хунхөр
Дьжмьне тәйә у көре нәлал,
Р'абә бәр нәйар ча чәмәки гөр.

1965

* * *

Ә'зман бәр чә'ва бу шәва тари,
ДәWса бьрине бу гöләкә ал,
Һәр тьшт сәqьри у чәм жи бу лал,
Ә'зман бәр чә'ва бу шәва тари.

Сәр лаwе к'öрда Wa баран бари
Мина һесьре пирәдйа нәлал,
Ә'зман бәр чә'ва бу шәва тари,
ДәWса бьрине бу гöләкә ал.

1965

* * *

К'ӧрдьстан дьжи, We бьжи кәртъм,
У тӧщар, тӧщар әw нае рае,
Та к'ӧрдәк һәйә ль ру дьнйае
К'ӧрдьстан дьжи, we бьжи кәртъм.

Р'астә, батмиш бун чәндьк-чәнд Дьм-Дьм,
Р'астә, дьжмьна қә ре нәдае.
К'ӧрдьстан дьжи, We бьжи кәртъм,
У тӧщар, тӧщар әW нае рае.

1965

* * *

Әз мина дайка бь дьле кьсрәт
Нькарьм разем ве шәве рькәт.
Әw лаwе хәриб тен ль бәр чәван,
Кӧ бе сьтарьн, бе хәwьн шәван,
Кӧ жь стәйре гәш, жь ћива дәлал
Щабе дьхwәзьн жь wәтән, жь мал,
У бәса дайка хwәйә пир дькьн,
Бир тиньн доста хwәйә наз, эгьн.
Чәве хwә дьгьрьн дәqәке фәсал—
У awa бәр wан кание wан авсар,
Чйае сәрбьльнд, гәлие курә-кур,
Эвара ћеньк, сьба хwәш у нур,
К'алина бәрха гази wан дькә,
Кара бьзьне we мькә-мькә...
Чәве хwә әwан диса вәдькьн,
У мьна дьбьн хәwне wанә кьн.

Әз, мина дайка бь дьле ћьсрәт,
Нькарьм разем ве шәве рькәт.
Тӧ мьнра бежә, ћива нав пьлта,
Чь калиданьн хәрибе кӧрда?

1965

ЧЬЛХӘНЩӘРИ

Мьнрә дьбежьн:—Чьлхәнщәри...
Әw нав даниһә сәр бәрәка мьн
У сәр мере we бәрәке, һәмьн.
Әз wи навида (wәхта бир тиньм)
Бәхте щьмаәта хwә кӧрд дьбиньм.
Бина тариqе жь wи нави те,
Бина qӧрна те жь wи нави.

Дьбежьн мала пешики мьнда
Чьл бешик һәбун. Wан бешикада
Һәбун чьл тьфал,
Чьл кӧре дәлал.
Дьбен: щинара әw йәк дитийә
У һа готийә:
— Кӧре мәзьнбьн,
We бьбьн чьл шер,
We бьбьн чьл мер
У чьл хәнщәр,
Бой ощаха хwә бьбьн пьшт-сьтар
Пешийа дьжмьне һӧндӧр у дәр.

Малда кӧр дьбу
У к'ӧрд ша дьбу,
Ле нә бона We, кӧ әWи зарә,
Бой дьл бьһарә.
Әw бешикеда һәла һе бе зар,
Иди әскәр бу. Чь тъфал, чь зар?

К'ӧрдьстан мина qиза дәлалә,
Мина We qизе нур у шәмалә,
У әw әфатә мина пәләwан,
К'ӧбарә мина доста qәрәман,
К'е, кӧ шарәке дина хwә дьде,
Жера дьбежә—шьнәта хӧде.
Һәwa We тәмьз, ава We зәлал,
Хwәлйа We мина пашла дйа кәлал.
Wи wәлатида, бь сал—зәмана
К'ӧрд һәбун, кәта ньһа жи манә.
У һәрке роке чйа гьшк хәбәрдьн,
We щаба гәләк пьрсе мә бьдьн,
We бежьн, чаwа жь кәму дәра,
Жь wәлате дур, незик у бәра
Дьжмьн һатьпә сәр К'ӧрдьстане,
Бе рәм зор дане,
Зәви, баге We кьрьнә дәшта шер,
Ощах һьштьнә бе хWәйи, бе мер,
Чәм бунә мина селаве хуне,
У бәре дьне,

Жь wан селава сор бун дор бь дор,
Бәрәкера жи дьбен бәра Сор.
Öса бу, öса бь сал-зәмана,
Wәде мир, шаһа, сөлтан у хана,
У щьмаәта мьн нав нале öса
Т'ö щара нәхWәст, кö ььбә Иса.
Бой öнда нәбә тәне рек һәбу,
Мәщаләк һәбу,—
Сильк дәстда, wәтәнра амьн
Бой һәйина хwә шәркә бәр дьжмьн.
У әwе шәркьр, шәркьр чаwа шер,
У бунә әскәр,
У бунә хәнщәр
Кәму хорт у мер.

Малда кör дьбу,
У кörд ша дьбу,
Ле нә бона we, кö әwи зарә,
Бой дьл ььһарә.

Әw бешикеда һәла he бе зар
Иди әскәр бу. Чь тьфал, чь зар?
Qәйдәйә нава кәму мьләта,
Кәму щьмәта,
Wәхте зар дьбә, навәк дайиньн сәр,
Навәки öса, wәки сәрансәр
Бь дьле дебә, бь дьле баве.

Әwи һәла зар
Һәла he бе зар,

Ле иди хwәйе наве мера бу,
Наве шера бу.
Жера дьготьи—Ә'гит, Qәрәман,
Жера дьготьи—Ә'слан у Чәкан,
Жера дьготьи-Ферьз у Щангир,
Wәки мәзьи бьи, иәбьиә фәqир,
Ле qәрәман бьи, әгит бьи, әслан
У сәрбьльиd бьи минани hелан.

К'өрдьстан йәк бу, иәйар гәләк бун,
К'өрдьстан йәк бу, ле дост төиәбун,
Hөидөре wеда, пашла wеда жи,
Чаwа көрм, кө нав севада дьжин,
Бәк'ьре Ә'wан, Мир Сewдин hәбун,
Кө мьхәиәт у аqьлсьвьк бун.
Бьруске чьqас щьмәта мьи хьст,
Әw иәбу йәкә фәqир, йәкә сьст,
Тәйахкьр, чаwа дара палуте,
Кө qөрна дьжи у жь qөрна те,
Кө чьqле тәзә бь qөрна дьдә
У тьме щаhьл, тьме тәр дьбә.

Дьбеи:—сәбьркә, рокә хwәш wе бе,
Ча пәй шәвера те нура сьбе.
Гәло дькарә щьмәт сәбьркә,
Wәхта кө льнге дьжмьи сәр сингә,
Wәхта әw мале мина гьртийә,
Ав ль бәр дьк'шә, ле әw hа тийә?
Мәрве нәхwәшра лазьмә дәрман,

Кö бәр чә'ве Wи рәш нәбә әзмән.
Азайе бьдә щьмә'та бьндәст
У we пишандә кö әмре сәрбәст
Чь дькарә ве дьпеда бькә,
Чawa кö мәрве совете дькә.
Ле к'е We бьдә әмрәки öса
Нава хәләqа щәлат у дьза.
У тәк рек hәбу—сильк дәстада
Азайе бинә wәлате хwәра.

Чьqас чу, дьжмьн haqас зедә бун,
Дьha чә'вдöл бун у дьha дәвхун.
У hәрке бәре Иран у Туран
Минани гöран
Кьрьбун дö пар К'öрдьстана де
У hәв дьхwәрьн бь qöрпа бой we,
Дьжмьне тәзә бь нете тә'ри
К'öрдьстан иди кьрьн чар кәри,
Мьн тьре, wәки әw дьлс мьнә
Буйә чар кәри, хьлазбун төпә.
К'öрдьстан бь law-хәнщәре хwәва,
Дьлда чар хәнщәр, чар бьринава,
Qә рöке нәгот,—әз темә рае,
У төщар нае.
Дьжмьне we кәвн—Иран у Т'уран
Кал бун у иди бунә бе дьран,
Минани гöре к'әвтар у төтар
Бьн дәрбед qöрна бистийә хәдар.

Дьжмьне тәзә... Мал у Wape Wан
Пьш кәвт бә'рава, пьш кәвте чийан,
Ћатьн, готьн:—Әм херхазе wәнә,
Вьрћада дост у бьре wә ћәнә.
К'өрдьстанеда өса доготьн,
К'өрдьстан чаWа челәк дьдотьн,
Ле дәрва, дәрва, ћәр дәр дьнеда
Р'абун у бе шәрм ћа дәфе хWә дан,
Кө к'өрд қачахьн у мәрьвкөжьн.
ӘWана тьме өса дьбежьн,
Wәхта щьмаә'тәк нахwәзә қулбә,
Нә жи бьлурбә
Ль сәр леве Wан,
Нахwәзә бой wан ћа бьбә кәйwан.

Әм нә қачахьн, нә мәрьвкөжьн,
Т'әне қачахе сәр реед мәзьн
Әм мәщбур кьрьн хәнщара ћьлдьн,
Мьқабьли Wан қачаха шәркьн.
У к'өрд шәр' дькьн,
We ћаqас шәр'кьн
Та К'өрдьстан жи азабә роке,
Хьлазбә жь we гөллә-тәйроке,
Кө кәта ньћа сәр дьбариньн,
Мьрьне тиньн,
Та роке бьбә дәwләта аза
У бьбә хwәйе бәхт у мьраза,
Та тә'ва ә'зман

Р'амусә тә'ва сәр бәйраqа wан,
Wана сьлавкә бона азае,
Йа кӧ тӧ щара бей шәр'а нае.

Бьла wи чахи бона наве мьн,
Чьлхәнщәримә,—ћун заньн, һәмьн,
Дәрһәqа мьнда һа бежьн, бежьн,
Кӧ әз qачахьм у мәрьвкӧжьм,
Дә, бьла бежьн.

1964

СӘРӘЩӘМ

Wәʼдә

Дьло 3
Чʼәм дькъшә 5
* * * 7
Чьма 8
Мешәда 10
Ћиросима 11
Ћәрке дәсте мьндабә 12
* * * 14
Бәрф 15
Сьлсьләта мьн 17
Сьфтә чаләпʼйа, сьфтә бекʻомәк 19
Стәйр стәйрерʼа хәбәрдьдә 20
Мьләт кӧлилке рʼәнг-рʼәнгинә 21
Ньзани әв дар чьма бърʼинә 22
Ћәким 23

Дьле кале 24
Бьһар те 26
Qобәqаз 27
Шәва бираниие 29
Бәр дәве бә'ре 30
Хәбәр 32
Һәвал 33
Дәйи 37
Әз ишәв дьгәр'ьм 38
Ч'ир'ок 40
* * * 41
Бараи 42
Р'о иро к'әтә щи-ньвине мьи 43
Бәрф дьбарә 45
Лаwе ћьзкьрй гөләк да qизе 46
Ћьсрәт 47
Сьба бьһаре 49
Лаwке дәлал 50
* * * 51
Көр'е мьи 52
Де көр'е xwә дькөтә 53
Эвара һавине 54
Р'о дьчә ава 55
Гәрма һавине 56
Аликида әзман р'әшә у мәлулә 57
Ћәwша wәда дарәк мьи ди 58
Әз ве сьбе мал дәрк'әтьм 59
Бой зар'е шәһәр 60
Паиз 62

Паиз дьмьрə 64
Дəлала мьн 65
Qизе, тə хəрə? 66
Думəqəск hатьн 67
Hавин 68
Ле дəлале 69
Мешə 70

Триолет

Нава думанеда сьбə сафи дьбə 71
Шəва паизе ширьн шəрбəтə 72
Мьн нə талашə, wəки паизə 73
Мьн тьре, wəки диса бьhарə 74
Ве шəве əwe мьнр'а чир'ок гот 75
Мьн ве эваре тəр'а гöл анин 76
Hива зив ишəв мевана мəйə 77
Мəрьв ньзанə, кö чь р'озгарə 78
Дьле бь hьсрəт 79
Ве шəва тари 80

К'öрдьстан

Əз тəрщьмəчимə 81
Дьле мьн wьрə 83
Əз hивер'а хəбəрдьдьм 85

Сонете к'öрди

К'öрдьстан 87
Меркок р'абунə 88
Шəве Бəгдае 89

Гӧнд сәqьр'ийә 90
Хорте бьриндар 91
Дайка әрәбр'а 92
Ә'зман бәр чәва бу шәва тари 93
К'ӧрдьстан дьжи 94
Әз мина дайка бь дьле ћьсрәт 95
Чьлхәнщәри 96

EZDIKI.COM

МИК'АЕЛЕ Р'Ə ШИД
Wədə

Р'едактор у коректора контрол Э. У. БƏК'ОЕВА
Шькьлк'еш Л. МАНАСАРЙАН
Р'едакторе бəдəwəтие АН. В. ГАСПАРЙАН
Р'едакторе техникие ОН. С. ПАНИКЙАН

ВФ 07831 Т'əмбə 1076 Тираж 500

Т'əслими нəшьрхане къръиə 13/VI с. 1966
Бона чапкьрьиə hатйə qолкьрьие 16/IX с. 1966
Бəлге мəиг'əие 2,2 Бəлге нəширəте 3,37

К'аг'əз № 1, 70×108 1/32 Qимəт 12 коп.

Нəшьрхана №1, йа сəрwертийа сəнайа полиграфейə сəрəкəйə комитеа пресаейə дəwлəте, р'əх Совета Министред Р'еспублика Ермəнистанейə Советнейə Сосиалистие.

INSTITUT KURDE DE PARIS
ENTRÉE N° 827
Exemplaire n°2

ОИМƏТ 12 К.